

textové vyjádření návrhu

V počátku návrhu byl důležitý důkladný výzkum a zhodnocení dlouhodobého zájmu o santiniho architekturu.

Santini nám ve Žďáře nabízí 3 základní hypotézy: světlo, diagram a syntéza jazyků.

hmota je zhuštěné světlo, neboli hmotu nadnáší duch: dematerializace v architektuře.

U Santiniho je otázka světla zásadní, stejně jako Kahn, měl tendenci vytvářet stavby s minimalizovaným vnitřním stínem. Distribuuje světlo tak, že se interier stavby zdá nesen světlem. Viz situace v hlavním prostoru Zelené Hory, kdy tam kde bychom očekávali nosné pilíře jsou světelné otvory. Svého Mistrovství Santini dosahuje tím, že je sochařský architekt, tedy projekt vytváří pomocí modelu, spíše než pomocí sady výkresů. Kontroluje tím distribuci světla a je tak schopen vizualizovat složité geometrie, které v té době byli jen velmi obtížně anotovatelné. Proto také používá notně bílé interiéry nezdobené zlatem jak bylo v baroku běžné.

Diagram- Idea : Santini pracuje s diagramem, který je nosným libretem - ideou. Ten se stává generativním nástrojem. Díky tomu dosahuje komplexního a originálního vnitřního prostoru. I Díky práci s diagramem dochází k syntéze jazyků baroka a gotiky a vytváří tím svůj vlastní osobitý jazyk architektury. Při hlubším studiu forem je patrná důležitost ostré hrany, stěny jsou fragmentovány do konvexně konkávních křivek, které ale nejsou plynulé, ale mají ostré přechody, tak aby vznikl hrot, nebo dynamika římsy. Tyto zjištění pak byli zásadní pro návrh Informačního turistického centra.

První fáze zhodnocovali již zpracované projekty a teze / od studentských prací, již proběhlých studií apod.) a evidentní se jeví dva možné postoje. Jeden, reprezentovaný i slovy arch. Ryšky, že není třeba dělat dvoukolovou mezinárodní soutěž protože se jedná o utilitární servisní objekt, tedy objekt který bude víceméně neviditelný a druhý který bude mít tendenci komunikovat se Santiniho architekturou. První zdánlivě logický postoj, udělat objekt téměř neviditelný a utilitární rezignuje na architektonickou tezi, ale hlavně se mylně domnívá, že když zakopu nějaký tvar do kopce zelené hory, že tím tu diskusi nevedu. Vedeme ji vždy a buď pasivně nebo aktivně, respektive vědomě, či nevědomě. Při úvahách jak se vyrovnat s problémem souboje nové a staré architektury, či případně ega architektů a stávajícího kostela s ambitem, jsme dospěli k názoru, že je třeba v Díle Jana Blažeje Santiniho a Václava Vejmluvy pokračovat. Pro toto rozhodnutí jsme našli argument v interiéru kostela/1/, kde od zaklenutí bočních oltářů vybíhají žebra, která jsou useknuta v prostoru. Jsou proto dvě vysvětlení : jedno, že se tím referencuje boční oltář k celku hlavní lodi /vztah částí a celku / a druhý, že téma katedrály je v kontinuitě. Žádná generace nemůže celou stavbu dokončit a tak je na generaci následující aby pokračovala, tzv. osedlávání kobyle.

Vlastní oproštění od ega probíhá v osedlání diagramu ambitu kostela a jeho regenerování pro místo ITC. Dochází tak k tomu, že hroty ambitu pokračují ve svém směřování a kontextualizaci v krajině a nová stavba se tak stává celkem. Půdorysná stopa tedy sleduje diagram santiniho, zatímco řezové stopy trasují morfologii terénu. Další výhoda diagramatického navrhování je, že se dá s projektem v dalších fázích pracovat, aniž by zmizela idea, nebo princip projektu.

Program : zadání chápeme jako dva hlavní programy, jeden jako galerie (soch případě modelů a prezentace santiniho díla (v dnešní době jsou schémata a výkresy položeny na židly v kostele)) a druhý jako turistické informační centrum, kde si návštěvník koupí lístek, suvenýr, skočí si na toaletu a jde na prohlídku. V tomto pojetí je půdorysný tvar vhodný, každá socha je umístěna do svého dominantního prostoru (zvyšující se stropy) a osvětlení shora. Dispozice je organizována jako volný střed s extenzí do vrcholů trojúhelníku a obslužné prostory jsou integrovány do hmoty zdí. Nejde tedy primárně o dělení prostoru, ale spíše o jeho zahloubení a integrování. Proto jsou i různé místnosti artikulovány s takovou mírou detailů ,aby bylo jasné zdali je to sklad nebo kancelář, apod.

Materiál a konstrukce: jedná se o železobetonové zdi/ skelet, vylévané do tisknutého bednění, tím je možno snížit cenu na výrobu a díky této technologii lze dosáhnout navrnutých geometrií, bez problému. Technologie je ověřena. Zdi jsou opatřeny PUR tepelnou izolací. Střecha je žb deska, zateplená PUR, se zelenou střechou, voda je odváděna do bazénu a slouží k akumulaci, recyklaci a čištění. Zasklení rohů, je realizováno z transparentních fotovoltaických panelů, které pomohou s výrobou elektřiny pro spotřebu objektu. V částech jsou prováděny odvětrávací prvky. Distribuce osvětlení do denním místností je srkze tyto světlíky, bazilikálním systémem prosvětlení.

Urbanismus : Objekt je zakomponován do celkového barokního pojetí areálu zámku, kostela, hosp. dvora a směřuje svoji energii do města, protože zcela zásadní úkol pro Žďár je dosáhnout propojení mezi Zámekem a Městem. Z toho důvodu je také třeba dbát na okolí stavby a nejvíce dotčené obyvatele. Proto nerealizujeme parkovací stání v ulici Vejmluvova, ale přesouváme ho do části parkování Tokoz. Na místo toho navrhujeme transformovat místo v ulici Vejmluvova na kvalitní lokální park s hřištěm, který může synergicky profitovat z přítomnosti ITC a ne být návštěvnicky vysáván. Z tohoto důvodu směřujeme hlavní parkovací kapacity na Tokoz. Kostel je poutní místo a právě tak by mělo být využito této teze a proto napojujeme již stávající naučné stezky na okruh santiniho a integrujeme do toho okruhu zámek Žďár, muzeum nové generace a kostel vč. ITC. Smysl by měl být návštěvníka zaujmout aby zůstal v městě co nejdéle a ne aby dojel pod kostel, vyfotil se a odjel. Proto navrhujeme tři trasy. Krátká : parkoviště zámek - zámek - muzeum - itc-kostel a zpět. Střední : parkoviště zámek - zámek - bazilika - konventský rybník - itc - kostel - muzeum a dlouhý který zahrnuje i lokalitu starého dvora a lyry, viz situace širších vztahů. Mhd a cyklistiku v této fázi neřešíme, protože vyžaduje širší debatu a posouzení. Dopravní zatížení ulice Vejmluvova se nám jeví jako nevhodné a vůbec zatahovat dopravu k poutnímu kostelu jako nesprávné. Imobilní stání jsou k dispozici u kostela.

Závěrem : Je to skvělá příležitost pro Žďár najít nový směr a využít svůj potenciál, nevěříme, že ITC je o utilitární generické stavbě, ale naopak kobyly musí být osedlána. Všem účastníkům mnoho zdaru. je to krásné zadání.